

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL:BELVÁROS
Mercy-utca 6. szám
I. emelet.TELEFON 608.
Nyomdai telefon 780

POLGÁRI UJSÁG

ELŐFIZETÉS:

Helyben és
- vidéken -
Egész évre . . . 12 K
Fél évre . . . 6 K
Negyedévre . . . 3 K
Egy hónapra . . . 1 K

Egyes szám ára 2 fillér.

Politikai napilap.

Megjelenik naponként délelőtt 9 órakor.

Harcias asszonyok.

A kremsi bojkott.

Amiatta Kremsben az asszonyok a hus bojkottot kimondták, megváltozott a város képe. Uriasszonyok, akiket azelőtt csak a déli vagy esti korzón lehetett látni, most korán reggel bebarangolják az utcákat, különösen azokat, amelyekben mészárszékek vannak. A mészárszékek előtt aztán órák hosszat föl s alá sétálnak és ellenőrzik, hogy ki egy húst vásárolni. Ezeket aztán fölkeresik s minden rábeszélő képességüket fölhasználva, megfogadják velük, hogy csatlakoznak a bojkotthoz. Az asszonyok bizottságot alakítottak, a bizottság tagjai minden nap összejönnek s megállapítják a másnapra való programot. A program főbb pontjai: a mészárszékek ellenőrzése, a bojkott terjesztése, a férjek megfigyelése.

A legérdekesebb a férjek megfigyelése. Néhány asszony ugyanis rájött, hogy a férje a vegetáriánus koszt elől a vendéglőbe menekült, ahol a legizletesebb marhahúst találhatta föl magának. Otthon aztán azzal a kifogással állt elő, hogy elrontotta a gyomrát s nincs étvágya. Egyik férj a másiknak árulta el titkát s nemskóra annyira megteltek a vendéglők, hogy a mészárosok alig győzték a húst szállítani. A férfiak általános *étvágytalansága* végre is föltűnt az asszonyoknak. Utána jártak a dolognak s rájöttek a turpisságra. Most állandóan figyelik a vendéglőket is és jaj annak a férfinak, akit a *tilosban* érnek. A minap megesett, hogy néhány harcias menyecske egy husra éhes férjet a vendéglőtől egész hazáig kísért. Utközben olyan alaposan összeszidták az asszonyok, hogy örült, amikor a kapu bezáródott mögötte. Ezzel azonban nem ért véget a kínos helyzet, mert a lakásban éppen bizottsági ülés volt s az asszonyok, a feleséggel együtt, neki rontottak.

Az asszonyok nagyon komolyan veszik a bojkottot s elhatározták, hogy addig nem hagynak föl a küzdelemmel, amíg a mészárosok a hus árát le nem szállították. A hus ára most egy korona nyolevan fillér.

19 A tábornok titka.

Nem egyszer láttam, hogy mennyire jajgat-síránkozik. Megfigyeltem, mikor sétálni ment. Ha azt hitte, hogy senki se látja, úgy kapkodta a kezét, mint akinek nincs ki a négy fertálya. Az ifiúr, a kisasszonyon, de leginkább a tábornokon möglátzott, hogy valami bánatjuk van. Olyan szomorú, kétségbeesett arccal járt le föl minden nap, mint akinek a kötél már anyakán van. Mögkérdeztem a fehérszemélyöket a konyhában, hogy mi baja lehet az uraságoknak? De azonta a szakácsnő, hogy nem illik beleavatkozni az uraság dolgába és ő nem is törődik mással, csak a dolgával, még, hogy a bérit rőndössen kapja. A szőgény két gyöngye teremtés még felelni se tudott valami értelmős kérdésre, pedig más-kor, egymásközt ugyanez hangosan nyel-völtek.

Multak a hetők, hónapok és minden rosszabb volt a házban, mint azelőtt. A tábornok mindig idősebb, a felesége mindig betegbb lett. Pedig nem volt köztük sörmi veszekedés.

Ha együtt ültek a früstöknél az ebéd-lőben, én mindig az ablak alatti rózsatűnél

Az asszonyok azt követelik, hogy egy korona negyven fillérért mérjék a kilogramját a husnak s a minősége is legyen elsőrendű. A mészárosok azonban kijelentették, hogy semmiesetre sem szállíthatják le az árt. Így hát tovább folyik a harc. Ujabbán a katonatisztek feleségei is csatlakoztak a bojkotthoz. Kremsben most körülbelül ezer családban nem esznek húst. Amikor a bojkottot kimondták, mindössze kétszáz asszony állott a küzdők sorában. Az asszonyok agitációjának az eredménye, hogy a bojkottalók száma ilyen nagy mértékben fölszaporodott.

Tegnap a kremsi hölgybizottság táviratot kapott a *bécsi feminista egyesülettől*. Az egyesület fölajánlja segítségét a bizottságnak azzal a megokolással, hogy a *hosszu küzdelem kimeríti a hölgyek erejét*. A bizottság elfogadta az ajánlatot. Az esti gyorsvonattal aztán megérkezett egy csapat feminista, az asszonyok kitörő örömmel, a mészárosok pedig csöndes borzalommal fogadták a harcias hölgyeket, akik mindjárt meg is kezdték működésüket. Az a feladatuk ugyanis, hogy a bojkottot a szomszédos községekre is kiterjesszék.

A bojkottot eleinte csak három hétre tervezték, de mivel a mészárosok a legkisebb hajlandóságot sem mutatják az engedékenységre, az asszonyok kimondták, hogy addig nem engednek, amíg eredményt el nem érnek. A harc mind a két fél részén elkeseredett és erős. A mészárosok garmadával kapják naponta a *bistató táviratot bécsi társaitól*. Eppen úgy az asszonyok is a bécsi háziasszonyoktól. Így hát valószínű, hogy a bojkott még hosszú ideig el fog tartani.

Kremsben a mészáros ipar nincsen képesíteshez kötve. Tehát mindenki engedelm nélkül szabadon üzheti. Föl is használtak néhányan az alkalmat s hevenyében fölesaptak mészárosnak. Hanem megjárták, mert a helybeli mészárosok úgy elbántak velük, hogy rögtön abba hagyták a hús-mérést. A húst leöntötték petroliummal vagy terpentinnel. Az egyik mészárszékre pedig bedobtak egy kimult macskát, amely

babrálgattam és így, akár akartam, akár nem, möghallottam, mit beszélnek egymással. Ha a fiatalok is ott voltak, akkor alig szóltak egyet, kettőt, de ha elmönte, valami vesződelmöt emlegettek, aki őket fenyegeti. Hogy mi lehet ez a vesződelm, azt nem tudtam kihámozni. A tábornok sokat emlegette, hogy ő nem fél e haláltul és ő szívesen száll szömbe akármicsoda veszélylyel, de ez a nehéz várás, ez a bizonytalanság, tönkre teszi. Akkor még az asszony vigasztalta és azonta, hogy tán mégse oly fekete az ördög, amint gondolja és hogy a végén majd csak jóra fordul mindön. Akár csak borsót hányt volna a falra, a tábornokon nem fogott a vigasztaló beszéd.

A fiataloknak nem volt szabad kimönni a telkőn túl. Azért mégis elmönte, ha csak tőhették, Branksomeba, Fothergill West urékhoz. A tábornok sokkal jobban el volt foglalva a saját bajával, semhogy erre rágyűtt volna, én még nem mondtam még neki, mert ez nem tartozik se a kertészi, se a kocsi hivatáshoz. Hiszön tudhatta volna, hogy csak még köll valamit tiltani a vászon-cselédeknek, akkor antul biztosabban mögtöszik! Tudta ezt már az Ur is a paradicsomban, pedig az Eden kertjibe volt em-

olyan büzt terjesztett, hogy a vevők mind kirohantak.

A baromfi ára annyira felszökött, hogy az asszonyok most azon tanácskoznak, hogy ne mondják e ki erre is a bojkottot. Egyáltalán a kremsi asszonyok nagyon harcias kedvben vannak. Azt mondják, hogy megakarják a világnak mutatni, hogy erős akarattal mindent keresztül lehet vinni. Két nappal ezelőtt rábírták a munkásokat is, hogy mondjanak le a husevérsől. Krems környékén is kezdik bojkottálni a húst s három községben már csatlakoztak is a kremsiekhez.

A legérdekesebb, hogy az asszonyok az egész élelmiszerpiacot megakarják rendszá-hályozni. Ugyanis már előre azzal fenyegetőznek, hogy a pékekkel, meg a tejkereskedőkkel kezdik meg a harcot, ha a mészárosokkal végeztek. A fenyegetőzésnek már is van némi eredménye, mert a sütemény s a tej néhány fillérrel olcsóbb lett.

Távirat. Telefon. Express.

A Polgári Ujság eredeti tudósításai.

Nem lesz mérsékelt román párt.

A napokban hire járt, hogy a mérsékelt és békésebb román elemek egy ugynevezett mérsékelt román pártot akarnak alakítani. A józan elemek ezen törekvése úgy látszik meghiusult. Amint Budapestről jelentik, illetékes helyen kijelentik, hogy a mérsékelt román párt alakítása elé némelyek olyan akadályokat gördítettek, hogy most szó sem lehet már ilyen alakulásról.

A nemzetiségek felirata.

Az országgyűlési nemzetiségi párt is készül feliratot szerkeszteni. A párt tagjai közül egyik se tartózkodik most a magyar fővárosban, de mihelyt ismét összejönnek, össze fognak ülni ebben az ügyben. Mint jelentik, a nemzetiségek felirata élesen ki fogja emelni az általános, egyenlő és községenkinti választói jog szükségességét.

bőrök, mög a wigtowniak közt nincs sok különbség!

Igaz is a, egy fontos dolgot majdnem kifelejtöttem!

A tábornok nem aludt a feleségével egy szobában, hanem egy másikba, aki a ház másik végébe volt. Ez a szoba, ha a tábornok nem volt benne, mindig be volt csukva és senkinek se volt szabad oda betönni a lábát. Még az ágyát is maga vette mög. Ecaka bejárta az egész házat, mindön szobában, mindön szögletben lámpa égött. A padlásszobámbul sokat hallottam le-föl járni éjfél-től virradatig. Az ágyba fekvé hallgattam a lépteit és tanakodtam, hogy azért mászkál e, mert bolond, vagy, mert valami istentelen, pogány dolgot tanult el Indiában és most a lelkiösméret rágódik benne, mint a férög a fában. Szerettem volna megmondani neki, hogy miért nem beszél Donald Mc. Snaw val, a szenttel, de nem mertem, mert hátha tévedtem. A tábornok pedig nem az az embör volt, akivel kukoricázni lehetett volna.

Egyszer, a fűvet kaszálok javában, mikor odagyün hozzám és aszongya.

— Israel! Elsütött maga már egyszer egy pisztolyt?

Ezer tanár sztrájkja.

Hihetetlen dolgoknak nézhetünk elébe. Ami talán még sohasem fordult elő, az most fog bekövetkezni. Eddig csak iskolai tanulók sztrájkoltak, de most már a tanárok is megtanulják ezt a trükköt. Mint Nagyváradról jelentik, a középiskolai tanárok országgyűlésének tegnapi ülésén szóba kerültek azok a bajok, amelyek a tanárság érdekeit aláássák. A felszólalók elkésredett hangon beszélték ezen kar mellőztetéséről, a csekély számban való előléptetésről s mindama terhekről, amelyek a tanárság vállaira neheznek. A vita annyira elkésredett volt, hogy az egyik felszólaló kijelentette, hogy ha a kormány nem segíti ennek a karnak az érdekeit és nem orvosolja a bajokat, akkor legközelebb ezer tanár lép sztrájkba.

Janeket letartóztatták.

Vasárnap történt a borzalmas eset. Alagról siettek az automobilon a fővárosba s az egyik, amelyet Janek Géza a hírneves zsoke vezetett, nekiment egy parasztkocsinak, amelynek az összeütkezés következtében szilánkokra tört rudja átdőfte az automobilon ülő Hirsch magyar pilótát. A többiek is leestek s Janek Géza is súlyosan megsérült. Janeket bevitték a Károlyi gróf magánkórházba, ahonnan tegnap szállították el lakására. Miután Janek vezette a gépet megírdították ellene az eljárást gondatlanságból okozott emberölés miatt. Tegnap délután ebben az ügyben szenzációs fordulat állott be. Fleckenstein rendőrdetektív megjelent Janek lakásán és letartóztatta. Az eset óriási feltűnést keltett a fővárosban s Janek védőügyvédje folytán felfolyamodást jelentett be a letartóztatás ellen.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

A képviselőház tegnap délelőtt ülést tartott, amelynek napirendjére a bizottsági jelentések előterjesztése volt kitéve. Ezek között legérdekesebb volt a fölrati javaslat, amelyet Láng Lajos előadó mutatott be. Az ülés végén Szabó István interpellálta a földmivélsügyi minisztert a györmegyei szigetközi árvíz miatt; a miniszter azonban nem volt jelen és így nem adhatott választ az interpellációra.

A tegnapi ülésen Kabos Ferenc elnökölt. Láng Lajos előadó bemutatta a fölrati bizottság jelentését a fölrati javaslatról.

Lovász Márton a javaslat fölolvását kérte, amit az elnök nyomban el is rendelt.

— Isten őrizz! — mondtam. — Sose volt még ilyes a kezomban!

— Akkor jobb, ha meg se próbálja, — szolt erre. — Mindenki maradjon meg a maga fegyverénél. — De egy jó somfa-bottal csak el tud banni?

— Ajajaj! — feleltem vigan, — hogyan tudnék?!

— Ami háznak nagyon elhagyatott — folytatta — és esetleg holmi csavargók betörnek hozzánk. Jobb, ha el vagyunk rákészülve. En, maga, a fiam, meg Fothergill Wiest ur, kit, ha szükség lesz rá, föl hívunk, csak szembe tudunk szállni az ilyen fickókkal?

— Hogyan, — feleltem. — De ha lösz szives egy fonttal fölemelni a bérömet, hát még jobban tudok!

— Nem fogunk ezen összeveszni! — mondta és olyan könnyen ögyezett bele ebbe az egy fontba, mintha valami gyerekkjáték lenne. Nem akarok rosszat mondani, de elgondoltam, hogy az a pénz, amit oly könnyen ígérnek oda, aligha lött böcsületös uton szörözve. Nem vagyok kíváncsi természetű ember, de azért mégis folyton az motoszkált a fejemben, hogy mi lehet az oka annak, hogy a tábornok éjjel örökkön-örökké mászkál?!

(Folytatjuk).

A fölrat.

Nyegre László jegyző fölolvasta a fölrati javaslatot, mely annak a kijelentésével kezdődik, hogy az a bizalom és öröm, amelylyel a király a képviselőház hagyományos hódolatát fogadta, hálás visszhangra talál az országgyűlés képviselőházában. A fölrat kinyilatkoztatja, hogy a korona és a nemzet egyetértése állami életünknek legdrágább kincse. Igéri a fölrat, hogy a képviselőház a közszükségletek korszerű kielégítésében fokozott munkásságot fog kifejteni. Gazdasági téren a képviselőház véleménye szerint legfontosabb a pénzügyi állapotok bizossága s a közterhek igazságos elosztása. A már megalkotott egyenesadó-törvény nem léptethető azonnal életbe, a kormány azonban az adóreformot a viszonyok által megengedett időpontban életbe akarja léptetni. Említi a fölrat a nyugdíjtörvény revízióját, az özvegyek és árvák méltányosabb elátását.

A bank kérdéstről a fölrat ezeket mondja: A bankügy rendezése tovább nem halasztható. Elismerve azokat a nagy szolgálásokat, melyeket az Osztrák és Magyar Bank hitelgényeink kielégítése és valutánk állandósága és bizossága tekintetében a multban tett és méltányolva amaz előnyöket, amelyeket a jövőben is nyújtani képes, nem kívánjuk az önálló bank föllállítására nézve fönnálló kétségtelen jogunkat érvényesíteni, hanem hajlandók vagyunk az Osztrák és Magyar Bank szabadalmának megújítására, ha ez a nemzet minden jogos érdekének megóvása mellett eszközölhető. Nem hallgathatjuk el azonban, hogy a banküggyel kapcsolatosan egy igen fontos kérdés vár elintézésre. A legmagasabb trónbeszéd is jelzi a valutaügy betetőzésének szükségét. A készletek fölvétele egyaránt életbevágó érdeke a monarkia mindkét államának: annak parancsoló szükség nélkül való halogatása a monarkia presztizsén, nemzetközi állásán ejt csorbát. Az ország közvéleménye osztatlanul a készletek fölvétele mellett nyilatkozott és nekünk azt energikusan kell követelnünk, annál is inkább, mert azok a föltételek, melyekhez a törvény készletek föltételét kötötte, már évekket ezelőtt bekövetkeztek s mert annak további halasztása alappjában ingatná meg azok véleményét, kik a jegybank közödségét hazánkra nézve hasznosnak tartják.

A választójogi reformról így szól a fölrat: A belügyi reformok terén megoldásra váró nagyfotosságu választójog kérdését, a szabadelvű demokratikus haladás szellemében az általános választójog alapján, köszek vagyunk megoldani, amennyiben a társadalom értelmesebb elemeinek jogos befolyása és a magyar állam egységes nemzeti jellege kellő biztosítékokkal vétetik körül. A magyar nemzet mindig őszinte odaadással állt a szabadelvű haladás szolgálataiban, de mindig meg tudta találni azt a határt, amelyet a magyar állam nagy és maradandó érdekei parancsolóan megszabnak.

A közigazgatási reformokról így nyilatkozik a fölrat: Midőn a közigazgatás terén kilátásba helyezett egyéb reformokat örömmel várjuk, biztosan hisszük, hogy ezek ismét az önkormányzat izmosítása mellett az állami befolyás kellő érvényesülésére és a közhivatali állások biztosítására fognak irányulni. A közigazgatási bírások kiterjesztésében a közigazgatási tevékenység természetes fejlődésének szükségképeni következményét látjuk. Rég érzett hiányt fog pótolni a székesfőváros szervezetének reformja, melyre valóban égető szükség van. Elodázhatatlannak tartjuk a városok szabadabb mozgását és erőteljesebb fejlődését biztosító városi törvény megalkotását is.

A katonai kérdésekről szólva a fölratban ezeket hallottuk: Abban az erős meggyőződésben, hogy a monarkia nagyhatalmi állása hazánk fejlődésének egyik legfontosabb föltétele, kötelességszerűen foglalkozunk a védőerő elengedhetetlennek mutatkozó fejlesztésével, mindig azzal a föntartással, melyet Felséged is szükségesnek tart kiemelni, hogy tudniillik az ország anyagi erejét lelkiismeretesen mérlegeljük és amellett a családföntartásnak a nemzet fejlődését biztosító érdekeit megóvjuk és a polgári kereset zavartalan működését ne veszélyeztessük. A hadsereg harc képességét lényegesen fogja fokozni ama reformok teljes végrehajtása is, amelyekhez Felséged 1903-ban hozzájárulni kegyeskedett. Ezekben a hadsereg egységes vezérlétének, vezérvéltének és belsejének érintése nélkül érvényesül a nemzet számos régi vágya és jogos törekvése és folyamatban lévő végrehajtásuknak befejezése erősíteni fogja a nemzet és hadserege közt fönnálló értelmi és érzelmi kapcsolatokat és hatványozni fogja az ebben rejlő erkölcsi erőt. Ezek közt az új katonai bűnvádi perrendtartás életbeléptetését, mint egy rég letűnt korból fönmaradt anakronizmus hosszú idő óta volt megszűntetését, örömmel üdvözljük abban a biztos meggyőződésben, hogy az nemcsak a haladott jogtudomány humanisztikus követelményeinek fog megfelelni, hanem a magyar állam nyelvének jogait is ki fogja elégíteni.

A záradékban így szól a fölrat: Azt hisszük, velünk együtt Felségedet is áthatja ez a meggyőződés, hogy a nemzet életében nagy és messzekiható fordulóponthoz értünk. Ugy érezzük, mintha királyi szive örömmel telnék el abban a tudatban, hogy a kiegyezés nagy műve mélyebben bocsájtotta le gyökereit a nemzet szívébe és bensőbb és erősebbé tette azt a kapcsolatot, mely a nemzetet királyához fűzi és ezzel egy király, mint a nemzet erejének és hatalmának legfőbb biztosítékát szolgáltatta.

Végül a képviselőház örömet fejez ki a fölrat miatt, hogy a király, aki most tölti be nyolcvanadik évét, e ritka nagy korteljes testi és lelki erőben érte meg.

Lidike és Tisza István.

Kis levélke, drága kis levélke . . .

Kedves dolog jutott most Szekszárdon nyilvánosságra. A képviselőválasztás után egy szekszárdi iskolásleány gondolt egy nagyot és a következő levelet írta Gesztre gróf Tisza Istvánnak:

Nagyméltóságu Uram! Az ujságokban olvastam, hogy Nagyméltóságodat két helyen választották meg. Most, hogy a mi szeretett, régi jó képviselőnk, Szabó Károlyt kibuktatta gróf Batthyány Tivadar, nagyon kérem, hogy az egyik felesleges mandátumát engedje át neki. Tiszteletteljes üdvözléssel Mationi Lidike.

Postafordultával a gaszti kastély látképével ellátott levelezőlap a következő választ hozta:

Kedves Lidike! Végzetlenül sajnálom, hogy kedves kívánságának nem felelhetek meg. De lássa, ha szabad volna is, amit kér, Szabó Károlyt úgy sem fogadhatná el az én mandátumomat, mert ő Kossuthpárti, engem pedig munkapárti programmal választottak meg. Ezt belátja, ugy-e? En is nagyon sajnálom őt, de másrészt irigylem, hogy ilyen kedves kis pártfogója van. Üdvözlöli gróf Tisza István.

Igaz van Tisza Istvánnak, igazat kell neki adnunk, bármennyire ellenkezik is politikai meggyőződésünk az övével. Irigyleti Szabó Károlyt, hogy olyan kedves pártfogója van, mint a kedves, drága kis Lidike. Ez azonban nem zárja ki, hogy Szabó Károly sokkal jobban éreznék magat, ha mandátuma volna. Drága kis Lidike, nem érdemes a politikusokat protezsálni. Halátlan emberek!

Isadora
kéz- és lábizzadási elleni szer.
Ara: 60 fillér.
Kapható kizárólag a városi gyógyszerárban.
(A szemináriumi templommal szemben.)

Olcsóbb lesz az élet.

Vágóhidak épülnek a szerb és román határon.

A küszöbön levő szerb és román kereskedelmi szerződések életbeléptetése végrevalahára megnyitják előttünk a szerb és román határt és kilátásunk van rá, hogy a szerb és román huszbehozatal révén közeli-vezésünk olcsóbb lesz. Erre való figyelemmel, egyik legnagyobb pénzintézetünk már is megtette a kezdő lépéseket abban az irányban, hogy a szerb és román határon negyszabású vágóhidak épüljenek, melyek a szerb és román huszbehozatal érdekében tennének hasznos szolgálatot.

Hogy a szerb és román huszbehozatal mit jelent a magyar közeli-vezés szempontjából, azt fölösleges részletezni, mert azzal mindenki tisztában van, hogy most azért oly türehetetlenek az állapotok, mert a szerb és román huszbehozatal ki van tiltva az országból. A magyar kormány természetesen nagy szimpátiával nézi a képzelt tervet és támogatását nem is fogja megtagadni tőle.

Faji harc Amerikában.

— A Johnson—Jeffris mérkőzés után. —

Hirt edünk már tegnap arról az elkeseredésről és fölháborodásról, amelyet Amerikában a renci boxoló-verseny eredménye keltett. Szerecsen ember, Jeffris nevű, lett a győztes és ez a győzelem új lángra lobbanította azt a gyűlöletet, amelylyel Amerikában a szerecsenek ellen viseltetnek a fehérek. A fehér és fekete faj harca dul ismét Amerikában és mint alábbi távirataink jelentik, a harc egyre elkeseredettebb és veszedelmesebb.

Newyork, jul. 6. A faji harc sokkal komolyabb, mint első pillanatra hinni lehetett volna. A legnagyobb harcok a déli államokban voltak, de az északiak sem voltak megkímélve tőlük s alig van város, amelyben fehérek és szerecsenek egymás ellen ne keltek volna. A rendőrök sehogysem tudták a rendet békés uton helyreállítani s mindenütt véres verekedés támadt, amelyben sok száz ember megsérült. Newyork szerecsen városrészeiben veszedelmes zavargástól félték s mindégik utcában négy rendőr ügyelt a rendre s amikor ez a fagyveres erő elégtelennek bizonyult, az egész rendőrtartományt mozgósították, amely zárt sorokban nyomult előre. A eszeselék közel hajigálta a rendőröket akik kénytelenek voltak revolverüket használni és negyven embert veszedelmesen megsebesítettek. A sebesülteket kórházakba szállították.

Backfieldbe letartóztattak hetven szerecsent akik a szabadságünnep alkalmából illetlenül viselkedtek. A déli államok legtöbb városában a fehérek az utcán láncot a kotnak, elkergetik a szerecseneket és felakasztással fenyegetik őket, ha ellenállnak. A washingtoni rendőrfő az egész kolumbiai kerületben megiltotta Johnson és Jeffris mérkőzésének kinematográfiai előadását. Ezt az intézkedést nagyon bölcseknek mondják, mert atól lehetett félni, hogy a képek bemutatása újabb zavargásra adott volna okot. A nyugot-virginiai Keyton a szerecsenek kezében van. Losz—Angeloszban, Johnson hazájában, a szerecsenek örömmámorban usznak, aminek az lett a következtése, hogy öt szerecsent és három fehéret veszedelmes sebekkel a kórházba szállítottak.

Newyork, jul. 6. Az összes államokból szakadatlanul érkeznek hírek fehérek és szerecsenek verekedéséről. A halottak száma már husz, a sebesülteké pedig több ezer. Norfolkban háromszáz matróz azzal mulatott, hogy minden szerecsent, aki az utcán mutatkozott, üzöbe vett és véresre vert. Csapatoknak kellett kivonulni, akik nagyon sok embert letartóztattak. A börtönök mindenütt zsúfolva vannak.

— A Modern Színház repertoírjából: A Sárka ház 180 K, Pista a gimnázista 180 K. Kapható a Polatsek-féle könyvkereskedésben, Belváros.

Gyilkos merénylet egy detektiv ellen.

Hivatásának az áldozata.

Egy elvetemült ember áldozata lett a napokban Zigráiban egy detektiv, akit hivatása teljesítése közben meggyilkoltak.

Szombaton délelőtt történt, hogy a zálogházban egy fiatal suhanc több aranytűt akart elzalogosítani. A zálogházi becsüs, mivel a rendőrségtől azt az értesítést kapta, hogy több ilyen értéktárgyat keres, megkérdezte a fiutól, hogy kitől kapta az ékszereket. A suhanc erre elmondotta, hogy megbízója egy közeli mellékutcában vár rá.

A becsüs erre telefonált a rendőrségre, mire onnan Totez Ferenc detektivet küldték ki a zálogházba. A detektiv aztán elvezette magát a fiatal suhancnal annak megbízójához. Amint a mellékutcába értek, a suhanc egy ott várakozó emberre mutatott. Az ismeretlen fiatalembert a detektiv felszólította, hogy kövesse, azután a kezeit is összekötözve kíséerte be a rendőrségre.

Áig értek azonban a járásbírói épület közelébe, a fiatalember villámgyorsan kitéjtette kezeit a kötélkéből és bicskát rántott a detektivre, akinek karján elvágta az ütőerét. A detektiv csak ennyit tudott még kiáltani:

— Fogjátok meg!

Aztán eszméletlenül összeesett.

A kiáltására nagy tömeg verődött össze, azonban a merénylőt mégse tudták elfogni. A detektiv most a halállal vívódik.

NAPIHIREK.

Temesvár, július 7

Hofrichter jelleme.

Apróságok a méregkeverő főhadnagyról.

A katonai igazságszolgáltatás természete hozza magával, hogy a vizsgálat adataiból semmi sem jut a nyilvánosságra. A méregkeverő főhadnagy ellen folytatott vizsgálat adataiból is csak most, az ítélet kihirdetése után kerülnek napvilágra egyes érdekes adatok, amelyek mind hozzájárultak ahhoz, hogy Hofrichter — bár a vallomását visszavonta is — súlyosan elítélték. Ezek az adatok mind Hofrichter jellemére vonatkoznak s azt nagyon kétes világításba helyezik.

Az utolsó napokban nemcsak közeli hozzátartozói, hanem mások is azt hangoztatták, hogy Hofrichter beszámíthatatlan, örült. A törvényszéki orvosok azonban ellentmondanak ennek a feltevésnek s konstataáltak, hogy a méregkeverő főhadnagy normális ember s a törvény előtt felelős tetteiért. A vizsgálatnak azonban arra nézve rendkívül sok adatot sikerült összehozni, hogy Hofrichterben nagyon csekély volt a normális érzék.

Ennek már ifjúkorában, a kadétskolában tanujelét adta s később, mint tiszt, több alkalommal bizonyosságot tett erről. Az iskolában kadéttársainak soha semmiféle szíveséget nem tett, tanácsot nem adott s ha valamit kértek tőle, így felelt:

— Ezt én magam sem tudom!

Már ekkor az volt róla tanárainak a véleménye, hogy Hofrichter egoista, stréber.

De kompromittáló adatokat gyűjtött a vizsgálat volt menyasszonyával, Amlacher Johannával szemben tanúsított viselkedéséről is. Konstataáltak, hogy még akkor is együtt élt Bécsben Amlacher Johannával, amikor mostani feleségével már jegyben járt. Mikor már a helyzet kényelmetlen volt ránczva, Amlacher Johannát eltávolította maga mellől s azt mondta neki, hogy nemsokára ő is utána megy. Azonban maga helyett bonbonokat küldött egy szerelmes levél kíséretében. A leány megkóstolta a bonbonokat s kezében Hofrichter levelével, holtan esett össze. A holttestet feljelentés folytán exhumálták, azonban azt konstataáltak, hogy a leány szívszélhűdésben halt meg.

Nagyon jellemzők Hofrichterre nézve azok a menetlevélhamisítások, amelyeket elkövetett. Ezredese nevét hamisította a menetlevekre s amint konstataáltak, mindezekből a hamisításokból alig volt neki ötven korona haszna. Jellemző, hogy egy főhadnagy, aki a vezér-

karba törekszik, apró részletenkint csak ki ötven koronát.

Az ítéletből lett nyilvánvalóvá, hogy Hofrichter nemcsak Tuttmann profoszt csábitotta arra, hogy leveleket vigyen a családjának, hanem Gazica profoszt és Glatz káplárt is. Amikor azután a két utóbbi nem állt kötélnek, bosszúból feljelentette Gazicát és Glatzot, hogy ajánlkoztak neki, hogy kicsempészik a leveleit.

Bebizonyosodott az is, hogy Hofrichter azért szimulálta az örültséget, hogy kórházba vigyék megfigyelésre s onnan megszökhesék. Az is nyilvánvalóvá lett, hogy azért vonta vissza beismerő vallomását, mert értesült róla, hogy így nem ítélik halálra.

Tudvalévő dolog, hogy husz évi súlyos börtönre ítélték Hofrichter. A büntetésen azonban van még súlyosítás is, az tudniillik, hogy minden év november 12., 13. és 14. napját magánzárkában kell töltenie. Ez az a három nap, amelyen rettenetes tervét előkészítette és keresztülvitte.

— **Kitüntetett munkásnő.** A király, mint a hivatalos lap tegnapi száma jelenti, Joancicz Mária nyugbérezett dohánygyári munkásnőnek, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlének Temesvárot:** oly szépen megindult fejlődési folyamata e napokban nyeri befejezését. A központ igazgatója ugyanis e hó 10-én, d. u. 3 órakor alakítja meg a vármegyeháza kistermében a temesvár-belvárosi 338. számú fiókpénztárt.

— **Husbojkott készül Bécsben.** A kremsi háziasszonyok sikeres husbojkottja most hasonló mozgalomra indította a bécsi-eket is. Az osztrák fővárosban — mint Bécsből jeleltik — a Háziasszonyok birodalmi szervezete ma egy felhívást adott ki, mely felszólítja a bécsi nőket, hogy küldjenek ki egy szervezőbizottságot és öszre, mikor a bécsiek hazatérnek a nyaralásról, rendezzenek ők is husbojkottot. Szó van tejbojkottról is, mert az utóbbi időben Bécsben a tej ára is erősen emelkedett.

— **Halálozás.** Homonay Sándor 53 éves betűszedő hosszas szenvedés után ma éjjel meghalt. Temetése holnap délután lesz a Rózsa utcai gyászszobából.

— **A hordár boszúja.** A fúrge Messenger fiúk és a vörössapkás hordárok között tudvalevőleg nem éppen legbarátságosabb a viszony Budapesten. A hordárok ösjogon maguknak vindikálják a szolgálatot s így történt, hogy az öreg 107-es számú Grünwald Alajos, aki az Andrássy-ut egyik sarkának izmert nappali alakja, nemrégiben bicskával felvágta egy boy bicikligummit. A vállalat feljelentésére Grünwaldot ma vonta felelőségre a büntető járásbíró, amely idegen ingó rongálás címén elítélte az öreg 107 est kétszáz korona pénzbüntetésre.

— **Vasuti összeütközés.** Kölnből jelentik: Templehent állomás mellett tegnap délelőtt egy Belgiumból jövő vonat, amelyben sok munkás utazott, egy Hollandiából jövő tehervonattal összeütközött. A személyvonat podgyászkoecija egészen elpusztult és az első személykoeciban levő utasok közül tizen-négyen többé-kevésbé veszedelmesen megsérültek.

— **Elégett emberek.** Newyorkból jelentik: A szabadságünnep alkalmából rendezett tüzijátéknál nagy szerecsentlenség történt. Huszonhét ember életét veszítette és ezarhétszázötvennyolcan többé-kevésbé veszedelmesen megsérültek.

— **Igyék csak buziási Phoenix vizet.** Elsőrendű legolcsóbb ivóvíz, mely felülmul minden más ásványvizet. Megrendeléseket átvész a helybeli józsefvárosi raktár, Vaspályasor 4. — Telefon 862.

* **Legujabb kalaptük és brochettek Baruch Üvegudvar Temesvár.**

* **Legolcsóbb, legszolidabb bevásárlási forrást különböző nemű butorokban, szigoruan szabott árak és legszolidabb kiszolgálás mellett kizárólag csak Krausz Armin butorkereskedőnél Temesvár, Belváros, Zápolya-utca 6. szám alatt talál.**

Felelős szerkesztő: Vad Ferenc.

APRÓ HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszerű beiktatása 4 fillérbe kerül, vastagabb betűkkel 8 fillér, legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levelezés.
Örültség.
Nekem szóló hirdetését olvastam. Hajlandó vagyok levelezni önnel. Kérem tehát vagy címet, vagy postai jelítet velem közölni. Többet majd akkor levélben. Rezső. 360

Feltűnő
szép, fess urnőnek sugnák valami jót, hasznosat, csekély honorárium ellenében, szigorú diszkréció mellett. Sürgős válasz. „Sugó bácsi” jeligére a kiadóba. 348

Figyelem! 347
Ugy hallottam, a kihirdetés nem vezet célhoz, tehát csak azért is megpróbálom. Tűrhető kiállítású uriember vagyok, keresem olyan hölgyt, (de nem gyerekleány) ismeretséget, kinél a legmesszebbmenő titoktartás biztosítva volna. Választ „Most vagy soha” jeligére a kiadóhivatalba kérek.

Kedves
hölgy barátságát keresi valaki. Levelet „Patikus” jeligére a kiadóba kér. 363

Fiatal
csakis szép szobalánnyal vagy varrólánnyal óhajt megismerkedni egy fiatal sportember, kivel a vasárnapokat kellemesen eltölthetné. Érdek kizárva. Levelek „Sport” jeligére kéretnek a kiadóba. 346

E lapra 361
figyelmetetett urhölgyet, ki vasárnap délután májával a tűzoltó mulatságon volt, kéri kisérője, ismeretség hol lehetséges? Levelet „Szép jövő” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kér bámulójá.

Daliás
uri fiu, ki októberben önkéntes lesz, oly szép uri leány vagy fiatal özvegy érdeklődésű ismeretséget keresi, ki őt csupán igaz szeretetből óhajtja megismerni. Válasz „Október” jeligére a kiadóba 362

Előkelő 337
jó összeköttetésekkel és nagy ösmerettséggel bíró idősebb urinó ösmeretséget keresem nősülés szempontjából, kinek befolyására egy nősülendő rokonnak volna szüksége. Megkeresések „Meghálalom” jeligére e lap kiadóhivatalába küldendők.

Szép
asszonyok! Nagyon szomjas az ajkam, forró, szenvedélyes a verem. Rendkívüli szereim után vágyom. Csinos, elegáns uriaszony vagy leány, kinek az igazi élet után vágya van, megéghet a csókjaimban. Modern gondolkodású és hajlamu uri, csinos ember vagyok. Keresek valakit, ki úgy szeretne szeretni, mint én akarok. Aki tud élni s aki akar igazán élni. Minden anyagi s egyéb érdek kizárva. Diskréciót uri voltom biztosít. Levelek kiadóba „Élni tudni kell” jeligére. 353

Különféle.
Vadászfelszerelés
kitűnő Péterlongó fegyver eladó. Cim a kiadóh. 331

Különféle
butorok, háztartási felszerelések eladók. Cim a kiadóhivatalban. 342

Levélbéllyegeken
is lehet az apróhirdetések árát mellékelni, ezen esetben azonban célszerű ajánlva küldeni a levelet, mert különben a hirdetés megjelenéséért a kiadóhivatal felelősséget nem vállalhat. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyeknek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelmé. — Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbít, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

Akinek
ismeretség híján
házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vincellőre, kertészre, kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobalánnyra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb. re van szüksége

Aki
berheadni kíván
birtekot, házat, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket,

Aki
mind Ezeket vetel vagy berbevetel céljából keresi;

Aki
valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban érte, ha a

Polgári Ujság
apró hirdetési
rovatát használja.
Célszerű az apróhirdetés szövegét LEVELEZŐ-LAPON beküldeni.

Polgári Ujság
kiadóhivatala, Mercy-utca 6. sz.
— Telefon 608. —

Polgári Ujság
apróhirdetési levelezőlapjai kaphatók: **Belváros:** Dohánytözsde, Rezső-u. **Holeschofszy tözsde,** Szeminárium-épület, Leipnik S., Jenő herceg-utca 2. sz. **Gyútkis Verona,** Jenő herceg-utca. **Gyárvaros:** Lazarevits Gy., Kossuth-tér. **Vértess József,** Andrassy-ut Dopler M., Fő-u. **Kraliesek Béla** Páva-utca. **Polgár János,** Háromkirály-utca. **Kohn Ignác,** Széna-tér. **Józsefváros:** Schilling Lajos, Fröbl-utca. **Schöberger Bernát,** Preyer-u. **Dunai Pál,** Eötvös-utca 32. **Ehrhardt Péter,** Eötvös-u. 40. **Steinhausz R. és fia,** Uri-utca 2. **Toffler Lipót,** Kossuth-utca. **Erzsébetváros:** Fischer Gábor, Telekház-tér. **Grandjean Edene,** Dózsa-utca 29. **Stachler J.,** Dózsa-u. 11.

Az apróhirdetési levelezőlapok ára: 15 szóig 50 f, 25 szóig 80 f, 40 szóig 1 k.

MINDENNYT KAPDOK!

JOL JAR
HA VALÓDI PALMA KAUCSUK SAROK VAN CIPŐJÉN

ROSSZUL JAR
HA NEM ÜGYEL A VÉDJEGYRE

TESSÉK KIPROBÁLNI!

Lapelárusítók
havi fizetés mellett felvételtnek. Jelentkezhetni Mercy utca 6. szám, I. emelet a kiadóhivatalban.

Jelzálog - kölcsönök
a
Nagyszebeni Földhitelintézet
képviselőtében
délmagyarországi birtokokra és földekre, épügy bérházakra és új épületekre, továbbá fennálló drága kölcsönök konvertálása törlesztéses kölcsönökre, 10—50 évi időtartamra, a legmegtányosabb feltételek mellett közvetít a

Kereskedelmi Iroda
Temesvár-Gyárvaros, Andrassy-ut 12
— Telefonszám: 35. —
Felvilágosítások költségmentesek.

Fiu
15—20 évig, kik kerékpározni jól tudnak, havi fizetéssel felvétetnek. Saját kerékpárral előnyben és magasabb fizetéssel. Jelentkezni d. u. 1—2 ig és 5—6 ig Belváros, Petőfi-utca 4. szám, I. em.

Négy új modern lakás
folyó évi augusztus elsejére kiadó. Ezen lakások 20 százalékkal olcsóbbak mint egyéb hasonló szép lakások. A nyári tartózkodás kellemességei a város közelségével előnyösen vannak kihasználva. Évi lakásul igen ajánlatosak. A gyárvarosi pályaudvarral szemben.

Vadászerdő-ut 9. szám.

Stájerlak - nyaralóhely.
Az évad kezdete május 15.
Ez a gyönyörű, a legszebb természeti adományokkal megáldott fürdő- és nyaralóhely a legkényelmesebb vasuti összeköttetés fölött rendelkezik, gyönyörű kirándulóléhelyek enyhe, balzsamos levegő, amely október végeig teszi lehetővé az ottartózkodást.
Az ozónus, pormentes levegő és a szomszédos remek fenyőerdők kitűnő hatással vannak szív-, tüdő- és gyomor-betegségek-nél, valamint vérszegénységnél és jó hatással van üdülő betegekre.
Legolcsóbb árak. Kényelmes elegánsan berendezett lakások.
Előkelő vendéglő, mérsékelt árakkal. — Olcsó table d'hôte.
Állandó fürdőorvos. — Levegő-, vízkúra, és masszázs.
Bővebb fölvilágosításokkal szolgál
Az igazgatóság.

Ne feledje el!
hogyan jó és olcsó

kávé tea kakao
csak a „**Fiumei kávébehozatal**” speciális üzletében kapható

40 kr. 1/4 kgr. igen jó kávé.
3 kr. 1 dgr. finom hollandiai kakaó.

Temesvár-Belváros, Takarekpenztár-utca 2.
Telefon: 990. szám.

Magyar királyi szabadalom 48872 910.
TELEFON 1048.

WEISZ-féle
POLOSKA-IRTÓSZER-Raktár:
Temesvár-Gyárvaros, Mérleg-utca 4.

Gyilkos hatás!

M. kir. szabadalom 48872—910. TELEFON 1048.

„Megváltás”
Szabadalmazott új találmány.
Poloskairtó szer.
Az én szabadalmazott és törvényes védjeggyel ellátott poloskairtó szerem teljességgel minden eddig létezőt szert, mert biztosan és gyorsan hat, és nemcsak az élő állatokat, hanem a petéket is kurtja. A folyadékos szerem nem rongálja a butort és falat. Mindenkinek módjában áll lakását és butorait általam feregmentesíteni.
Csak tények bizonyítanak. Egy próba elegendő. — Szállodák 10% árengedményben részesülnek. — Cim:
WEISZ-féle butorraktár
Temesvár-Gyárvaros, Mérleg-utca 4. sz.